

RADNI ODNOSI

1. Radnik invalid koji je nakon nesreće na radu nastavio raditi nema pravo na dvostruki iznos otpremnine nakon prestanka radnog odnosa do kojeg je došlo na osnovi otkaza ugovora o radu zbog gospodarskih razloga.

Iz obrazloženja:

Podnositelj smatra da su mu osporenim presudom Županijskog suda povrijeđena ustavna prava zajamčena čl. 19., st. 2., čl. 26., 29. i 57., st. 1. Ustava Republike Hrvatske, kao i da su povrijeđene odredbe članaka 3. i 19., stavka 1. Ustava. Ističe da mu je poslodavac, odlukom od 12. studenoga 1997., otkazao ugovor o radu zbog gospodarskih razloga te mu je utvrđeno pravo na otpremninu u iznosu od 90.500,00 kn koja mu je isplaćena. Suprotno stajalištu Županijskog suda, podnositelj smatra da mu pripada pravo na otpremninu u dvostrukom iznosu u skladu s odredbom članka 79., stavka 1. Zakona o radu (N.N., br. 38/95., 54/95., 65/95., 17/01., 82/01., 114/03., 123/03., 142/03. i 30/04.). Ističe da mu je rješenjem Republičkog fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje radnika Hrvatske od 7. studenoga 1997. priznato smanjenje radne sposobnosti zbog ozljede na radu 50% i bolesti 50% te da nakon tog rješenja nije vraćen na rad niti je ikada počeo raditi na drugim odgovarajućim poslovima.

Predlaže da Ustavni sud usvoji ustavnu tužbu i ukine presudu Županijskog suda u Splitu.

Ustavna tužba nije osnovana.

Ustavni sud u postupku u povodu ustavne tužbe, podnesene temeljem članka 6., stavka 1.

Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (N.N., br. 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst, u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), u granicama zahtjeva istaknutog u ustavnoj tužbi, utvrđuje je li u postupku odlučivanja o pravima i obvezama podnositelja povrijeđeno podnositelju ustavno pravo, pri čemu se, u pravilu, ne upušta u pitanje jesu li sudovi pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje i ocijenili dokaze. Za Ustavni sud relevantne su samo one činjenice o čijem postojanju ovisi ocjena o povredi ustavnog prava.

Drugostupanjski sud je preinačio prvostupanjsku presudu i odbio tužbeni zahtjev podnositelja jer je utvrdio da u konkretnom slučaju nema mjesta primjeni odredbe članka 79., stavka 1. Zakona o radu kojom je propisano:

Radnik koji je pretrpio ozljedu na radu, odnosno koji je obolio od profesionalne bolesti, a koji nakon završenog liječenja i oporavka ne bude vraćen na rad, ima pravo na otpremninu najmanje u dvostrukom iznosu od iznosa koji bi mu inače pripadao.

Drugostupanjski sud je, naime, utvrdio da je podnositelj nesreću na radu doživio 9. kolovoza 1993. te da je nastavio raditi sve do dana prestanka radnog odnosa 28. studenoga 1997. godine.

Prema ocjeni Ustavnog suda, stajališta navedena u osporenoj presudi Županijskog suda, koja se odnose na primjenu članka 79., stavka 1. Zakona o radu, na konkretan slučaj zasnivaju se na ustavnopravno prihvatljivom tumačenju i primjeni te odredbe. Drugostupanjski sud je

pritom obrazložio svoja utvrđenja i stajališta, za koja je nedvojbeno da nisu posljedica proizvoljnog tumačenja samovoljne primjene mjero-davnog materijalnog prava.

Imajući u vidu činjenice utvrđene u postupku koji je prethodio ustavnosudskom, primijenjeno materijalno pravo te provedeni postupak, ustavni sud utvrđuje da podnositelju, osporenom presudom Županijskog suda, nisu povrijeđena ustavna prava zajamčena člankom 29., stavkom 1. i člankom 57., stavkom 2. Ustava.

Ustavni sud RH, broj: U-III-3308/2004. od 23.11.2006.

2. Iako se radi o promjeni nadležnosti suda, sudovi su dužni donositi odluke u razumnom roku.

Iz obrazloženja:

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske dužan je donijeti odluku u predmetu koji se vodi pred tim sudom pod brojem: PŽ-1809/06 (ranije: spis Trgovačkog suda u Zagrebu, P-3357/04) u najkraćem mogućem roku, ali ne duljem od šest (6) mjeseci, računajući od prvog idućeg dana nakon dana objave u Narodnim novinama.

Podnositelj ustavne tužbe, na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (N.N., br. 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst, u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) podnio je 7. lipnja 2004. godine ustavnu tužbu zbog duljine parničnog postupka.

Podnositelj je 9. lipnja 1997. godine podnio tužbu Općinskom sudu u Zagrebu protiv Novogradnje d.d., radi naknade štete zbog manje isplaćene plaće za vrijeme bolovanja, na kojem se nalazio uslijed nesreće koju je pretrpio kao radnik tuženog.

Na ročištu 21. listopada 1997. tužena je dala odgovor na tužbu.

Dana 1. listopada 2003. održano je ročište na kojem je podnositelj izjavio da je nad tuženom rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu, broj: St 280/01 od 7. studenoga 2001. otvoren stečajni postupak, te je sud na prijedlog podnositelja donio rješenje broj: Pr-21577/02-6 o prekidu postupka u ovoj pravnoj stvari.

Podneskom od 26. veljače 2004. podnositelj je izvijestio sud da njegov podnesak od 28. listopada 2003. nije uložen u spis predmeta, a kojim je tražio nastavak prekinutog postupka i oglašavanje naslovnog suda nenadležnim za postupanje u ovoj pravnoj stvari zbog otvaranja stečajnog postupka.

Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu od 22. rujna 2004. naloženo je podnositelju da uredi tužbu i tužbeni zahtjev, a što je i učinio podneskom od 29. rujna 2004.

Nakon toga održano je ročište 30. studenoga 2004., 25. siječnja 2005. i 17. ožujka 2005., na koja tuženik nije pristupio.

Sud je dopisom od 29. studenoga 2005. zatražio od stečajnog upravitelja tuženika dostavu podataka o iznosu plaće koju bi podnositelj primao da je ostao na radu kod tuženika.

Podneskom od 7. prosinca 2005. tuženik je sudu dostavio odgovor na tužbu.

Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu, broj: LI-P-3357/2004. od 7. veljače 2006. odbačena je podnositeljeva tužba kao neuredna. Protiv tog rješenja podnositelj je podnio žalbu.

Prvostupanjski parnični postupak započeo je 9. lipnja 1997. godine tužbom podnositelja Općinskom sudu u Zagrebu radi naknade štete zbog manje isplaćene plaće.

Međutim, duljina postupka ne uzima se u razmatranje od tog dana, već od 5. studenoga 1997. godine kad je stupio na snagu Zakon o potvrđivanju Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i Protokola broj 1, 4, 6, 7, 11, 12 i 13 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (N.N. - Međunarodni ugovori, br. 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst i 8/99. – ispravak, 14/02., u daljnjem tekstu: Zakon o potvrđivanju Konvencije), koja Konvencija u članku 6., stavku 1. jamči, među ostalim, i pravo na suđenje u razumnom roku.

Ustavna tužba podnesena je dana 7. lipnja 2004. godine, a do tog dana postupak nije pravomoćno okončan, pa Ustavni sud utvrđuje da je do dana podnošenja ustavne tužbe postupak trajao ukupno šest (6) godina, jedanaest (11) mjeseci i dvadeset sedam (27) dana, a nakon stupanja na snagu Zakona o potvrđivanju Konvencije pa do dana podnošenja ustavne tužbe

postupak je trajao šest (6) godina, sedam (7) mjeseci i dva (2) dana.

Ustavni sud utvrđuje da postupak u ovom predmetu ukupno traje oko sedam godina, te da je u razdoblju nakon 5. studenoga 1997. godine sud iskazao iznimnu neaktivnost ne poduzevši niti jednu radnju u postupku skoro šest godina. Sagledavajući postupak kao cjelinu, Ustavni sud je utvrdio da je nepostupanjem Općinskog suda u Zagrebu tijekom tako dugog razdoblja podnositelju povrijeđeno ustavno pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud u razumnom roku odluči o njegovim pravima ili obvezama, koje je zajamčeno člankom 29., stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske.

Ustavni sud RH, broj: U-III A-2114/2004. od 11.4.2006.

3. Obraćanje tužitelja sindikatu je samo procesna pretpostavka za dopuštenost tužbe iz čl. 190., st. 3. Zakona o radu. Irelevantno je što sindikat nije dao suglasnost.

Iz obrazloženja:

Prvostupanjski sud u obrazloženju presude navodi (cit.) «kako je, dakle, u postupku utvrđeno da je poslodavac valjano zatražio suglasnost od Sindikata, a sukladno odredbi čl. 190., st. 3. Zakona o radu, čime je ispunio procesnu pretpostavku za dopuštenost ove tužbe, sud je prihvatio tužbeni zahtjev i odlučio kao u izreci presude.» Dakle, prvostupanjski sud tužbeni zahtjev prihvaća već stoga što je utvrdio da su ispunjene procesne pretpostavke za dopuštenost tužbe, a to nije valjani razlog za meritorno odlučivanje o tužbenom zahtjevu. Nedostatak procesnih pretpostavki značio bi da se o samom tužbenom zahtjevu ne može niti odlučivati jer tužitelj nije prethodno poduzeo sve što je potrebno da bi uopće mogao zatražiti sudsku zaštitu (u ovakvom slučaju npr. nije se uopće obraćao Sindikatu i tražio suglasnost za otkaz

ugovora o radu, već je odmah podnio tužbu). Sama činjenica da se tužitelj sindikatu obratio, a da je on odbio dati suglasnost ne znači da će sud uvijek donijeti odluku kojom se suglasnost nadomješta (jer takvo što ne bi imalo smisla), već samo onda kada nađe da sindikat nije imao opravdanog razloga odbiti izdati suglasnost, što međutim ne mora nužno značiti i da je otkaz osnovan. Kod davanja suglasnosti bitno je da li je otkaz osnovan s obzirom na razloge za otkaz koji se navode, a ne i postoje li doista ti razlozi, što će, među ostalim, biti relevantno prilikom ocjene valjanosti odluke o otkazu.

Županijski sud u Dubrovniku, Gž-1177/06. od 6.7.2006.

4. Sama činjenica da je došlo, u provođenju izbora za radničko vijeće, do kršenja odredaba Zakona o radu nije dovoljna za poništenje izbora ako takvo kršenje nije utjecalo na rezultate izbora.

Iz obrazloženja:

Predmetnom tužbom tužitelj je zatražio poništenje izbora za radničko vijeće J.d.d. iz Z., koji su provedeni u razdoblju od 3. ožujka 2004. godine do 31. ožujka 2004. godine, ističući niz nepravilnosti u provođenju postupka izbora zbog kojih smatra da su nezakonito i nepravilno provedeni.

U primjeni čl. 158., st. 1. Zakona o radu treba imati na umu da za primjenu sankcije poništenja izbora za radničko vijeće nije dovoljno da je došlo do kršenja odredaba Zakona o radu o provođenju izbora, već je nužno da je ono utjecalo na rezultate izbora, pa je upravo utjecaj tih povreda na rezultate izbora ona pretpostavka koja mora biti kumulativno ispunjena da bi se mogao prihvatiti tužbeni zahtjev za poništenje provedenih izbora.

Vrhovni sud RH, Gž 32/05-2 od 5.12. 2005.

*mr. sc. Rihard Gliha, dipl. iur.
Zagreb*